

Aprob,

Avocatul Poporului
Victor Clorbea

RAPORT

**privind vizita efectuată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul
Inspectoratului de Poliție Județean Gorj**

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Gorj, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizitele efectuate și din interviurile cu persoanele arestate preventiv**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 16 alin (1) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 21.05.2019 a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (C.R.A.P.) Gorj, din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Gorj, în vederea consolidării protecției persoanelor private de libertate împotriva torturii, a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, pentru verificarea respectării prevederilor legale cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare persoanelor private de libertate, precum și a altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, _____ - jurist, _____ - psiholog, _____ - medic, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și comisar _____ reprezentant al Organizației pentru Apărarea Drepturilor Omului - Filiala Regională Craiova.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (C.R.A.P.) Gorj era organizat și funcționa în baza dispozițiilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, Hotărârii Guvernului nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora, proceduri, ordine și dispoziții subsecvente.

La sosirea în C.R.A.P. Gorj, reprezentanții M.N.P. au purtat discuții prealabile privind obiectivele vizitei, precum și aspecte referitoare la organizarea, condițiile și atribuțiile centrului, cu reprezentanți din conducerea unității de poliție, respectiv inspectorul șef adjunct al I.P.J. Gorj, șeful C.R.A.P. Gorj și o parte din personalul centrului. Aceștia au manifestat disponibilitate

pentru comunicare cu toți membrii echipei de vizită și au permis accesul, atât la documentele solicitate, cât și la spațiile centrului, în conformitate cu prevederile legale.

Centrul avea o capacitate de 30 de locuri, la data efectuării vizitei fiind custodiate 6 persoane private de libertate majore, bărbați, aflați în curs de urmărire penală, trei dintre aceștia fiind arestați preventiv și trei fiind reținuți pe bază de ordonanță emisă de organul de urmărire penală. Din efectivul total al persoanelor încarcerate, două persoane private de libertate se aflau escortate la Parchetul de pe lângă Judecătoria Motru, fiind citate de organul de urmărire penală.

Potrivit organigramei, activitatea C.R.A.P. Gorj era asigurată de 14 agenți (doi agenți personal feminin) și un ofițer-șef centru, iar la data vizitei exista o singură funcție vacantă de agent.

a) condiții de cazare

Accesul în C.R.A.P. se realiza prin curtea interioară a clădirii Inspectoratului de Poliție Județean Gorj. **Nu erau prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități** în conformitate cu art.12, alin.(15) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 în care se stipulează că în fiecare centru vor fi prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități. Chiar dacă la data vizitei în centru nu erau cazate persoane cu dizabilități, totuși echipa de vizită recomandă conducerii C.R.A.P. Gorj, analizarea posibilității de amenajare a căilor de acces.

În centru existau 10 camere de deținere, fiecare cameră fiind amenajată pentru cazarea a trei persoane private de libertate, asigurându-se *un spațiu de minim 4 m²/persoană, prevăzut de art. 1, alin. 3 din Anexa Ordinului Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile minime de cazare a persoanelor private de libertate.*

Repartizarea pe camerele de deținere a persoanelor private de libertate, se realiza conform prevederilor art. 42 din Ordinul nr. 14/2018, cu respectarea strictă a criteriilor de separație. **Nu exista amenajată o cameră de cazare, dotată corespunzător, pentru custodierea persoanelor private de libertate cu dizabilități**, în conformitate cu prevederile art. 12, alin. (16) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 (*„În cazul persoanelor private de libertate cu dizabilități vor fi prevăzute camere de cazare dotate corespunzător”*). Echipa de vizită a constatat că la data vizitei, chiar dacă în centru nu erau custodiate persoane cu dizabilități,

este necesară amenajarea unei camere de cazare dotate corespunzător pentru această categorie de persoane.

Camerele de cazare destinate persoanelor private de libertate dispuneau de luminat natural la un nivel acceptabil, de iluminat artificial corespunzător, erau dotate cu instalații de încălzire (calorifere), agentul termic fiind asigurat de o centrală termică proprie. Apa caldă și apa rece erau asigurate permanent. Administrația centrului avea posibilitatea de a asigura la cerere pături suplimentare persoanelor private de libertate.

În camerele de cazare erau funcționale sistemele de aer condiționat, iar pe holul centrului exista un sistem de ventilație prin tubulatură. Aerisirea camerelor de deținere se putea realiza și din interior, prin deschiderea ferestrelor.

Camerele erau curate, dotate cu mobilier (masă, scaune, paturi metalice) în stare bună, în unele camere erau televizoare, conectate la rețeaua de difuzare a televiziunii prin cablu.

Persoanele arestate aveau posibilitatea la nevoie să apeleze supraveghetorii prin intermediul unui buton de panică.

În incinta centrului exista un grup sanitar comun, prevăzut cu sistem de închidere, dotat și utilizat cu obiecte sanitare (două dușuri, lavoar cu două baterii și oglindă). Grupul sanitar avea două cabine wc (vase wc de tip turcesc), care asigurau intimitatea persoanelor private de libertate. În cazul în care centrul ar fi populat la capacitatea maximă, grupul sanitar comun, care **avea o dotare insuficientă**, nu ar putea permite fiecărei persoane private de libertate să-și satisfacă nevoile fiziologice în condiții de igienă și intimitate în conformitate cu prevederile art. 13, alin. (3) din Ordinul nr. 14/2018.

De asemenea, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în Extrasul din cel de-al 2-lea Raport general, publicat, consideră că, *„persoanelor din custodia poliției, trebuie să li se permită satisfacerea necesităților naturale la momentul dorit în condiții decente și de curățenie, și să li se ofere condiții adecvate de spălare”*. Deși, reprezentantul conducerii I.P.J. Gorj a precizat că în C.R.A.P. Gorj, în principiu, custodierea persoanelor private de libertate se efectua pentru o durată relativ scurtă, inexistența grupurilor sanitare în dotarea camerelor de deținere poate genera un tratament degradant, având în vedere că o persoană privată de libertate nu trebuie să depindă de personalul centrului pentru satisfacerea nevoilor fiziologice. Din acest motiv, apreciem ca utilă identificarea unei soluții în ceea ce privește suplimentarea dotărilor grupului sanitar comun,

astfel încât persoanele private de libertate să beneficieze de facilități corespunzătoare pentru satisfacerea necesităților fiziologice, în condiții adecvate de curățenie și igienă.

Echipa de vizită a mai constatat că **grupul sanitar necesita operațiuni de igienizare, deoarece tavanul prezenta o porțiune cu urme de exfoliere, iar toaletele nu erau întreținute corespunzător, emanând un miros persistent de urină.** Considerăm necesare efectuarea unor lucrări de reparații și igienizare a grupului sanitar comun, precum și instruirea personalului din C.R.A.P., referitor la supravegherea modului în care persoanele private de libertate respectă regulile de igienă individuală și colectivă în spațiile comune și, în mod special, la grupul sanitar comun.

În Regulamentul de Ordine Interioară al C.R.A.P. Gorj, la capitolul 16, „Reguli de igienă individuală și colectivă”, se menționează că, *„Persoanele private de libertate au obligația să asigure ordinea și curățenia în spațiile centrului pe care le utilizează, respectiv camere de detenție, grup sanitar, cameră frigidere, curte de plimbare. Personalul centrului, care asigură supravegherea persoanelor în spațiile menționate, va proceda la verificarea acestor spații după finalizarea fiecărei activități și va solicita persoanelor private de libertate să efectueze curățenia”*.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 65 alin. (3) din Ordinul nr. 14/2018, *„Respectarea regulamentului de ordine interioară constituie o obligație a tuturor persoanelor private de libertate, a personalului centrului, precum și a persoanelor care au acces în centru, pe întreaga perioadă în care acestea se află în centru”*.

Centrul era dotat cu o mașină de spălat rufe, folosită de persoanele private de libertate pentru a spăla lenjeria și hainele.

Exista o curte de plimbare, prevăzută cu pereți de cărămidă, plafon din grilaj metalic și șarpantă din material metalic cu învelitoare transparentă din policarbonat, care permitea pătrunderea aerului și a luminii naturale. Persoanele private de libertate aveau acces în curtea de plimbare, zilnic, indiferent de condițiile meteorologice și puteau desfășura activități de plimbare sau exerciții fizice, spațiul fiind dotat corespunzător (două spalieri metalice, două biciclete fitness și bandă mecanică pentru alergare).

Acțiunile de dezinfecție și deratizare erau efectuate periodic de firma cu care erau încheiate contracte de prestări servicii. Nu au fost sesizări în legătura cu prezența insectelor/rozătoarelor

și nu a fost constatată prezența acestora la verificarea camerelor de deținere și a cazarmamentului.

În timpul vizitării spațiilor de detenție s-a constatat că **încăperea unde erau montate două aparate de telefonie publică avea mai multe destinații**. Aici se desfășura și activitatea de amprentare a persoanelor private de libertate și erau amplasate și două fișete cu cutii metalice pentru păstrarea bunurilor sau obiectelor interzise persoanelor private de libertate. **Cele două aparate telefonice nu erau separate cu paravane transparente de protecție, nefiind respectată confidențialitatea convorbirilor la utilizarea simultană a celor două aparate telefonice** în conformitate cu prevederile art. 118, alin. (3) din Ordinul nr.14/2018. Echipa de vizită consideră necesară identificarea unei soluții pentru asigurarea unui spațiu special destinat convorbirilor telefonice ale persoanelor private de libertate, astfel încât să fie asigurată confidențialitatea acestor convorbiri.

Toate persoanele intervievate au menționat că sunt mulțumite de condițiile din C.R.A.P. Gorj, de modul cum sunt tratați de personalul centrului și de modul în care le sunt respectate drepturile legale.

b) Asigurarea dreptului la hrană

Hrana era preparată la Penitenciarul Târgu Jiu în baza unei convenții încheiate la data de 15.03.2013. Transportul hranei se efectua cu o autoutilitară frigorifică autorizată sanitar veterinar, în stare bună de igienă, în recipiente speciale de inox, prevăzute cu sistem de etanșeizare, care asigura păstrarea temperaturii adecvate servirii. Hrana era distribuită persoanelor private de libertate conform situației de efective, transmisă zilnic de conducerea centrului. Centrul avea o cameră dotată corespunzător, destinată primirii și distribuirii hranei către persoanele private de libertate.

Nu exista o sală de mese în cadrul centrului, persoanele private de libertate serveau masa în camerele de detenție, în condiții corespunzătoare. Echipa de vizită a analizat și degustat din hrana primită pentru masa de prânz și a constatat că era corespunzătoare. Persoanele private de libertate intervievate au menționat că hrana servită era bună și că primeau zilnic și carne în mâncarea preparată, fiind respectate prevederile art. 167, alin. (1) din Ordinul nr. 14/2018,

administrația centrului trebuie să asigure persoanei private de libertate, de trei ori pe zi, o hrană variată, bine preparată, corespunzătoare calitativ și cantitativ, potrivit normelor legale.

Depozitarea alimentelor personale, primite la pachet sau cumpărate, se realiza în condiții corespunzătoare în oficiul alimentar, care era dotat cu trei aparate frigorifice. La data efectuării vizitei existau prelevate probe alimentare, păstrate într-un frigider destinat acestui scop.

În cazul în care, în urma consultului medical, se constata existența unei afecțiuni care necesita un anumit tip de dietă (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.), medicul centrului întocmea regimul alimentar, iar acesta era adus la cunoștința conducerii C.R.A.P. Gorj, care efectua demersuri în vederea asigurării regimului adecvat de hrană. La data vizitei, în centru nu erau custodiate persoane care aveau indicație medicală de regim alimentar.

c) Sancțiuni

În timpul vizitei au fost solicitate documente privind situația sancțiunilor aplicate persoanelor private de libertate în perioada 01.01.2018 – 31.12.2018, respectiv 01.01.2019-21.05.2019, precum și a recompenselor acordate în aceeași perioadă.

În perioada 2018 – 2019 au fost numite două comisii în baza Dispozițiilor șefului Inspectoratului de Poliție Județean Gorj, una emisă în anul 2018 și alta în anul 2019, în conformitate cu prevederile art. 110, alin. 4 din Legea 254/2013, pentru analizarea situațiilor în care se acordau recompense sau se aplicau sancțiuni persoanelor private de libertate încarcerate în cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Gorj.

Președintele comisiei pentru analizarea situațiilor (adjunctul șefului I.P.J. Gorj), desemnat prin Dispoziția șefului Inspectoratului de Poliție Județean Gorj, din data de 05.04.2019, fusese numit, între timp, împuternicit șef al Inspectoratului de Poliție Județean Mehedinți. În data de 16.04.2019 a fost înlocuit în funcție de o altă persoană din cadrul unității de poliție, **dar la data vizitei (21.05.2019), nu se emisese dispoziția de înlocuire a acestuia, rezultând faptul că o perioadă de peste 30 de zile nu a fost desemnată, prin dispoziția șefului I.P.J., comisia pentru analizarea situațiilor în care se acordau recompense sau se aplicau sancțiuni persoanelor private de libertate.** Conducerea I.P.J. Gorj a comunicat echipei de vizită că în

data de 22.05.2019, după efectuarea vizitei, a fost emisă Dispoziția șefului Inspectoratului de Poliție Județean Gorj nr. 1064/22.05.2019, prin care a fost modificată componența comisiei, în conformitate cu prevederile art. 110 alin. (4) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Echipa de vizită consideră necesare rigurozitatea și promptitudinea în emiterea documentelor în cazul unor schimbări de personal, care intră în componența comisiei pentru analizarea situațiilor în care se acordă recompense sau se aplică sancțiuni persoanelor private de libertate încarcerate în cadrul Centrului de Rețineră și Arestare Preventivă Gorj.

A fost consultat Registrul de evidență a sancțiunilor disciplinare și s-a constatat că erau înregistrate sancțiunile disciplinare aplicate persoanelor private de libertate în perioada 2018 – 2019, **dar registrul nu era numerotat și nici nu era menționată încheierea pentru anul 2018 a ultimei file utilizate, în condițiile în care registrul era folosit pentru mai mulți ani.** Se recomandă instruirea personalului, referitor la modul de întocmire și completare a Registrului de evidență a sancțiunilor disciplinare.

Registrul de evidență a primirii și punerii în libertate a persoanelor reținute sau arestate preventiv era întocmit în conformitate cu prevederile legale, fiind consemnate anul, luna, ziua și ora la care persoana reținută sau arestată a fost primită în centru, precum și anul, luna, ziua și ora la care aceasta a fost pusă în libertate. În același registru erau consemnate sancțiunile disciplinare și alte informații relevante privind deținerea în centru a persoanelor private de libertate, fiind astfel respectate prevederile art. 70 alin. (2) din Ordinul nr. 14/2018 (*„În registrul prevăzut la art. 114 lit. a) din Lege se consemnează și sancțiunile disciplinare, recompensele și alte informații relevante privind deținerea în centru, conform rubricăției prevăzute în anexa nr. 2”*).

Au fost verificate procesele-verbale întocmite cu ocazia primirii în centru, care erau înregistrate sub numărul curent corespunzător din Registrul de evidență a primirii și punerii în libertate a persoanelor reținute sau arestate preventiv. Persoanele custodiate în centru au confirmat, în timpul interviului, faptul că erau informate cu privire la drepturi, obligații și interdicții, recompense, abateri și sancțiuni disciplinare care se pot aplica și că au semnat procesele verbale întocmite în conformitate cu prevederile art. 43 din Legea nr. 254/2013.

Persoanele private de libertate, custodiate în centru la data vizitei au declarat membrilor echipei de vizită că de la data primirii lor, nu au fost aplicate sancțiuni.

Administrația centrului avea întocmit pentru fiecare persoană privată de libertate dosarul individual, care cuprindea pe lângă celelalte documente și pe cele referitoare la acordarea recompenselor, dosarul disciplinar și sancțiunile disciplinare aplicate în timpul detenției, în conformitate cu prevederile art. 66 din Ordinul nr. 14/2018 .

În centru nu era amenajată o cameră destinată executării sancțiunii disciplinare cu izolarea a persoanelor private de libertate. Membrii echipei de vizită consideră necesară analizarea posibilității de amenajare a unei camere destinate executării sancțiunii disciplinare cu izolarea a persoanelor private de libertate, în conformitate cu prevederile art. 7, alin. (3), lit.a) din Ordinul nr. 14/2018.

În perioadele analizate, nu au fost acordate recompense persoanelor private de libertate.

În perioada 01.01.2018 – 31.12.2018, în baza hotărârilor comisiei de disciplină au fost **aplicate 5 sancțiuni** disciplinare pentru **4 persoane** private de libertate. O persoană a primit ***două sancțiuni: avertisment***, prevăzut de art. 101, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 254/2013, în data de 11.12.2018 și ***suspendarea dreptului de a cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare pentru igiena individuală sau exercitarea drepturilor la apărare, petiționare, corespondență și asistență medicală, pe o perioadă de o lună***, prevăzut de art. 101, alin. 1, lit. d din Legea 254/2013, în data de 12.12.2018.

Celelalte 3 persoane private de libertate au fost sancționate astfel: ***două persoane, cu avertisment***, prevăzut de art. 101, alin. (1), lit. a) din Legea 254/2013 și o altă persoană, cu ***suspendarea dreptului de a cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare pentru igiena individuală sau exercitarea drepturilor la apărare, petiționare, corespondență și asistență medicală, pe o perioadă de o lună***, prevăzut de art. 101, alin. 1, lit. d din Legea 254/2013.

În perioada 01.01.2019-21.05.2019, în baza hotărârii Comisiei de disciplină, a fost aplicată o sancțiune cu ***avertisment***, prevăzut de art. 101, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 254/2013, nefiind respectată interdicția prevăzută de art. 82 alin. (1), lit. Ț) din Legea nr. 254/2013 (***„autoagresiunea***

în orice mod și prin orice mijloace”). Sancțiunea nu a fost contestată de persoana privată de libertate.

Membrii comisiei de vizită au efectuat verificări privind modul în care au fost întocmite rapoartele de incident, rapoartele privind cercetarea prealabilă și modul în care au fost emise hotărârile privind sancțiunile aplicate de către Comisia de disciplină. Rapoartele privind cercetarea prealabilă a persoanelor private de libertate cuprindeau: descrierea faptei sesizate și persoanele implicate, constatările rezultate în urma cercetării prealabile, concluziile și încadrarea juridică a faptelor reținute și probele administrate de comisie.

Niciuna dintre sancțiunile aplicate în perioada 01.01.2018 - 21.05.2019 nu au fost contestate de persoanele private de libertate. Toate aceste 6 sancțiuni disciplinare care au fost aplicate persoanelor private de libertate au fost întotdeauna urmate de acordarea asistenței psihologice de către unul dintre psihologii centrului, în Registrul de evidență a actelor profesionale fiind înregistrate mai multe ședințe de consiliere.

În perioada analizată nu au existat incidente în cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă din I.P.J Gorj care să impună utilizarea mijloacelor de imobilizare sau izolarea persoanelor private de libertate.

d) Acordarea asistenței medicale

În cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Gorj exista amenajat un cabinet medical unde erau acordate consultații medicale persoanelor custodiate în centru. Consultațiile medicale pentru persoanele private de libertate, erau acordate obligatoriu la introducerea în arest, conform prevederilor legale în vigoare.

Asistența medicală pentru persoanele private de libertate custodiate în centru era asigurată de trei medici, dintre care un medic specialist în specialitatea medicină de familie, special desemnat în acest sens și de doi asistenți medicali din cadrul Centrului Medical Județean Gorj.

Existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele private de libertate custodiate în centru la data vizitei, iar consultațiile medicale erau consemnate atât în aceste fișe, cât și în Registrul de consultații medicale. Tratamentele efectuate erau consemnate în Registrul de tratament, sub semnătura persoanei private de libertate. Documentele medicale erau înregistrate

și completate în mod corespunzător, fiind păstrate la cabinetul medical în condiții de siguranță și confidențialitate.

La data vizitei, cabinetul medical amenajat în incinta Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Gorj deținea Autorizație Sanitară de Funcționare, eliberată de către Direcția Medicală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Consultațiile medicale se acordau în mod obligatoriu la introducerea în centru, conform prevederilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și la solicitarea persoanelor private de libertate sau ori de câte ori era necesar. Conform Registrului de consultații medicale, în anul 2018 au fost acordate 541 consultații medicale, iar în anul 2019, până la data vizitei, 222 de consultații. Din interviurile desfășurate cu persoanele custodiate s-a reținut faptul că acestea au fost consultate de medic la introducerea în arest.

Conform documentelor prezentate, vizita medicală cuprindea examenul clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor medicale, conform prevederilor legale în vigoare. Au fost verificate toate fișele medicale ale persoanelor private de libertate și s-a constatat modul corect de întocmire și completare a acestora. La fișa medicală nu exista atașat formularul de consimțământ informat, completat și semnat de către persoanele private de libertate.

Consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu, în funcție de specialitatea solicitată. În anul 2018 au fost consemnate 21 de cazuri de prezentare a persoanelor private de libertate la consultații medicale de specialitate (psihiatrie, neurologie, ginecologie, endocrinologie, chirurgie, cardiologie etc.), iar în anul 2019 un număr de 4 cazuri, persoanele arestate beneficiind de consultații și tratament medical de specialitate.

Internările în spital ale persoanelor arestate preventiv se efectuau prioritar în penitenciare - spital. Conform documentelor prezentate, în anul 2018 au fost consemnate 4 internări la Penitenciarul-Spital București-Jilava, secția Pneumologie, Penitenciarul-Spital București-Rahova, secția Chirurgie și Spitalul Județean de Urgență Târgu-Jiu, secția Psihiatrie. În anul 2019 a fost consemnată o singură internare la Penitenciarul-Spital București-Jilava, secția Psihiatrie. Motivele internărilor au fost reprezentate de consultații și tratament de specialitate.

Persoanele private de libertate aflate în custodia centrului, beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unei prescripții eliberate de medicul care asigurau asistența medicală sau de alți medici specialiști. La data vizitei nu existau persoane private de libertate cu tratament medicamentos recomandat de medic. Conform documentelor prezentate, **medicamentele recomandate de medic erau distribuite persoanelor private de libertate de către personalul medical, iar în afara orelor de program, de personalul operativ, nefiind astfel respectate prevederile Procedurii privind activitatea medicală în Centrele de Reținere și Arestare Preventivă PS-01-DM nr. 4273029/25.04.2016, elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne. Echipa de vizită a recomandat efectuarea demersurilor necesare în vederea respectării acestei proceduri.** Medicamentele prescrise de către medic persoanelor private de libertate, erau păstrate în plicuri individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță.

Din verificarea Registrului privind evidența refuzurilor de hrană, a rezultat faptul că în perioada 2018-2019 nu au fost consemnate cazuri de refuz de hrană.

La fișa medicală a persoanelor private de libertate existau anexate fișe tip pentru constatarea și consemnarea mărcilor traumatice. În anul 2019 au fost înregistrate la vizita medicală obligatorie efectuată la introducerea în arest, prezența unor mărci traumatice (echimoze, escoriații, plăgi etc.) în 19 cazuri. Acestea au fost consemnate în evidențele medicale și în notele privind constatarea și consemnarea mărcilor traumatice. Au fost întreprinse demersurile legale, fiind sesizat procurorul de caz în toate situațiile.

e) Acordarea asistenței psihologice

Asistența psihologică a persoanelor încarcerate în arestul Inspectoratului de Poliție Județean Gorj era asigurată în baza Ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 23/2015 (art.25) și a atestatelor de liberă practică în specialitatea *Psihologie aplicată în domeniul securității naționale*, de către ofițerii psihologi încadrați la Compartimentul psihologie, sub coordonarea nemijlocită a șefului inspectoratului.

La Inspectoratul de Poliție Județean Gorj erau încadrați 2 ofițeri psihologi, care asigurau asistența psihologică în centru, respectiv un psiholog încadrat din 01.11.2006 și un psiholog încadrat din 01.06.2016, ambii înscriși în Colegiul Psihologilor din România. Asistența

psihologică a persoanelor încarcerate se desfășura în cabinetul medical din cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă.

În intervalul 2018-2019 a fost acordată asistență psihologică unui număr de 11 persoane, în baza solicitărilor înaintate de către lucrătorii centrului, iar aceste ședințe au fost înregistrate în Registrul de evidență al psihologilor.

Asistența psihologică în centru se desfășura astfel: psihologul solicita șefului centrului sau șefului de schimb date privind posibile diagnostice psihiatrice, tratamente, comportamente de risc observate; în cadrul ședinței de asistență psihologică, psihologul prezenta persoanei private de libertate termenii și limitele confidențialității actului psihologic, acesta semna Consimțământul informat pentru asigurarea asistenței psihologice prin rețeaua Poliției Române; în timpul desfășurării ședinței se completa *Ghidul de interviu* (datele relevante și fișa psihologică). Ulterior, în situațiile identificate cu risc, se comunica șefului centrului recomandări în vederea asigurării adaptării la condițiile privative de libertate. Activitatea de asistență psihologică era consemnată în Registrul de evidență a actelor profesionale al ofițerului psiholog. Registrele și documentele cu conținut psihologic erau păstrate în evidența psihologului, în încăperea destinată desfășurării activității Compartimentului psihologie, având acces la ele doar ofițerii psihologi.

Asistența psihologică s-a acordat atât la solicitarea persoanelor private de libertate, cât și la solicitarea personalului centrului, respectiv în situația când o persoană privată de libertate și-a provocat unele leziuni, precum și atunci când unei persoane private de libertate i s-a adus la cunoștință decesul unui membru al familiei. În cazul decesului unui membru al familiei, psihologul a constatat vulnerabilitatea emoțională cauzată de acest eveniment, iar ulterior acordării asistenței psihologice a întocmit adrese către șeful centrului în care recomanda monitorizarea persoanei private de libertate și asigurarea bisăptămânală a asistenței psihologice a persoanei afectate, cu acordul acesteia.

În anul 2018, în centru au fost custodiați 20 minori, dintre care 18 au fost încarcerați pe o perioadă de 24 de ore, interval în care au fost prezentați în fața organelor de urmărire penală, la expirarea perioadei de reținere fiind puși în libertate. Celelalte două persoane minore arestate preventiv au fost primite în centru prin transfer de la alte centre, pentru cercetări în dosare penale, fiind custodiate pentru 15, respectiv 9 zile; **nu au beneficiat de asistență psihologică**, deși conform prevederilor art. 117 alin. 2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a

măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, acordarea asistenței psihologice este obligatorie pentru toate persoanele minore custodiate în centru: „Pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale.”

În anul 2019 au fost custodiați 5 minori, pe o perioadă de 24 de ore.

În perioada 2018-2019 nu au existat situații de refuz de hrană care să impună consilierea psihologică a persoanei private de libertate.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Gorj să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. rigurozitate și promptitudine în emiterea documentelor necesare în cazul unor schimbări de personal, respectiv componența comisiei pentru analizarea situațiilor în care se acordă recompense sau se aplică sancțiuni persoanelor private de libertate, încarcerate în cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Gorj;
2. instruirea personalului cu privire la modul de întocmire și completare a Registrului de evidență a sancțiunilor disciplinare;

3. analizarea posibilității de amenajare a unei camere destinate executării sancțiunii disciplinare cu izolarea a persoanelor private de libertate, în conformitate cu prevederile art. 7, alin.(3), lit .a) din Ordinul nr. 14/2018;
4. identificarea unei soluții pentru asigurarea unui spațiu special destinat convorbirilor telefonice ale persoanelor private de libertate, astfel încât să fie asigurată confidențialitatea acestor convorbiri;
5. amenajarea căilor de acces în centru pentru persoanele cu dizabilități, precum și a unei camere de cazare dotate corespunzător, pentru persoanele private de libertate cu dizabilități;
6. efectuarea unor lucrări de reparații și igienizare și identificarea unei soluții în ceea ce privește amenajarea și suplimentarea dotărilor grupului sanitar comun, astfel încât persoanele private de libertate să nu depindă de personalul centrului pentru satisfacerea nevoilor fiziologice, să beneficieze de facilități corespunzătoare și de condiții adecvate de curățenie și igienă;
7. instruirea personalului din C.R.A.P., referitor la supravegherea modului în care persoanele private de libertate respectă regulile de igienă individuală și colectivă în spațiile comune, și în mod special, a întreținerii curățeniei la grupul sanitar comun;
8. respectarea prevederilor Procedurii privind activitatea medicală în Centrele de Reținere și Arestare Preventivă PS-01-DM nr. 4273029/2016, elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne, referitoare la distribuirea tratamentului medicamentos exclusiv de către personalul medical;
9. acordarea asistenței psihologice tuturor persoanelor minore custodiate în centru, conform prevederilor art. 117 alin. 2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Craiova, 28 iunie 2019